

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	11
Εισαγωγή	17
1 Το σύνδρομο του Κριμαϊκού Πολέμου: η «εθνική ανασφάλεια»	45

ΜΕΡΟΣ Ι

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΕΑΥΤΟΣ: Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΕΧΘΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ

2 Ευρώπη και Ρωσία: η Ρωσία ως ευρωπαϊκή ετερότητα.....	73
2.1 Ρωσοφοβία: διαχρονικό στοιχείο του δυτικοευρωπαϊκού λόγου	79
3 Ρωσία και Ευρώπη: ο σημαντικός Άλλος	89
3.1 Ν. Ντανιέλσκι: η ξένη και εχθρική Ευρώπη	96
4 Ρώσοι και Σλάβοι: η ταύτιση.....	109
4.1 Η επινόηση της σλαβικής ενότητας.....	111
4.2 Η σλαβοφιλική αντίστιξη: ο Κωνσταντίνος Λεόντιεφ	137

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Η ΣΛΑΒΙΚΗ ΙΔΕΑ ΚΑΙ Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

5 Το Ανατολικό Ζήτημα και η ρωσική διπλωματία	147
5.1 Η μακρά διάρκεια	147
5.2 Η ευρωπαϊκή Ρωσική Αυτοκρατορία και η Οθωμανική Ανατολή	153
5.3 Η συγκυρία μετά το 1856: η άποψη Γκορτσακόφ	163
5.4 Ν.Π. Ιγνάτιεφ: ο αντίλογος;	177

6	Η δημόσια συζήτηση για το Ανατολικό Ζήτημα	188
	6.1 Σλαβόφιλοι: η ταύτιση Ανατολικού και Σλαβικού Ζητήματος	190
	6.2 Φιλελεύθερες, φιλευρωπαϊκές προσεγγίσεις	204
7	Η αρχή των εθνικοτήτων και το Σλαβικό Ζήτημα	215
	7.1 Η σλαβοφιλική εκδοχή. Προγραμματικές όψεις	218
	7.2 Η αρχή των εθνικοτήτων και η Ανατολική Ευρώπη	230
	7.2.1 Η σλαβική ένωση. Τα ηγεμονικά ρωσικά σχέδια	232
	7.2.2 Κωνσταντινούπολη και «νόμιμοι κληρονόμοι»: η σλαβική ομοσπονδία	240
	7.2.3 Η αρχή των εθνικοτήτων και η πολιτισμική κατασκευή της Ανατολικής Ευρώπης	252
	7.3 Η αρχή των εθνικοτήτων: ο κριτικός λόγος	260
8	Ο ρωσο-τουρκικός πόλεμος 1877-1878	278
	8.1 Η κυβερνητική πολιτική	278
	8.2 Ο «λαοφιλής» πόλεμος	287
	8.3 Το ταξίδι στα Βαλκάνια	292
	8.4 Στον απόηχο του πολέμου	295
9	Ο αναπροσανατολισμός: από την ομοιότητα στη διαφορά....	307
	9.1 Ρώσοι και Σλάβοι: η αμοιβαία απογοήτευση	307
	9.2 Η επαναδιαπραγμάτευση της «σλαβικής ιδέας»	316
	9.3 Το κρατικό συμφέρον: ο «ρομαντισμός» και ο «ρεαλισμός»	328
	Επίλογος	337
	Πηγές	347
	Βιβλιογραφία	367